

SKLEP SODIŠČA PRVE STOPNJE (četrti senat)
z dne 19. septembra 2005*

V zadevi T-321/04,

Air Bourbon SAS, s sedežem v Sainte-Marie, La Réunion (Francija), ki jo zastopa
S. Vaisse, odvetnik,

tožeča stranka,

proti

Komisiji Evropskih skupnosti, ki jo zastopata C. Giolito in J. Buendía Sierra,
zastopnika, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

tožena stranka,

zaradi predloga za razglasitev ničnosti Odločbe Komisije z dne 16. decembra 2003
(C(2003) 4708 konč.) o nenasprotovanju pomoči št. 427/2003, ki so jo francoski
organi odobrili družbi Air Austral,

* Jezik postopka: francoščina.

SODIŠČE PRVE STOPNJE
EVROPSKIH SKUPNOSTI (četrty senat),

v sestavi H. Legal, predsednik, P. Lindh, sodnica, in V. Vadapalas, sodnik,

sodni tajnik: H. Jung,

sprejema naslednji

Sklep

Dejansko stanje

- ¹ Komisija je 28. novembra 2001 na podlagi določb Smernic o regionalni pomoči odobrila francosko shemo pomoči v zvezi z odobritvijo znižanj davka davčnim zavezancem, ki izvajajo produktivne naložbe v čezmorske departmaje.
- ² Cilj te sheme je bil spodbuditi naložbe v regije s strukturnimi težavami, kot so otoška lega, omejenost lokalnih trgov in majhna produktivnost podjetij.

- 3 Francoski organi so z dopisom z dne 28. julija 2003 Komisiji priglasili davčno pomoč za čezmorske naložbe, ki so jo nameravali odobriti letalski družbi Air Austral.
- 4 Komisija je z Odločbo C(2003) 4708 konč. z dne 16. decembra 2003 (v nadaljevanju: Odločba), sprejeto po uvodni fazi preiskave iz člena 88(3) ES, ugotovila, da skladnost tega ukrepa s skupnim trgom ne povzroča dvomov in ji zato ni treba nasprotovati.
- 5 Francoska vlada je bila o Odločbi uradno obveščena 17. decembra 2003.
- 6 Komisija je 12. februarja 2004 v *Uradnem listu Evropske unije* objavila kratko obvestilo v obliki povzetka bistvenih podatkov o priglašenem ukrepu pomoči, s katerim je tretje osebe obvestila, da mu ne bo nasprotovala (UL C 38, str. 4). Komisija je v tem obvestilu pojasnila:

„Verodostojno besedilo odločitve, iz katerega so bili odstranjeni vsi zaupni podatki, je na voljo na spletni strani:

http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids.“

- 7 Tožeča stranka je z dopisom z dne 7. junija 2004 od Komisije zahtevala celotno besedilo Odločbe.
- 8 Komisija je z dopisom z dne 9. junija 2004, prejetim 11. junija 2004, tožeči strani poslala izvod celotnega besedila Odločbe.

Postopek

- 9 Tožeča stranka je 29. julija 2004 pri sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje vložila to tožbo.
- 10 Komisija je z ločeno vlogo, vloženo pri sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje 12. oktobra 2004, podala ugovor nedopustnosti na podlagi člena 114(1) Poslovnika Sodišča prve stopnje.
- 11 Tožeča stranka je 12. novembra 2004 predložila stališča o tem ugovoru.
- 12 Z vlogo, vloženo pri sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje 14. decembra 2004, je družba Air Austral predlagala, naj se ji dovoli intervencija v podporo predlogom Komisije.
- 13 Komisija je 12. januarja 2005 predložila stališča glede tega predloga za intervencijo.

Predlogi strank

14 Tožeča stranka Sodišču prve stopnje predlaga, naj:

- tožbo razglasi za dopustno;
- Odločbo razglasi za nično;
- Komisiji in Francoski republiki naloži, naj sprejmeta potrebne ukrepe, da bo družba Air Austral povrnila neupravičeno prejeto pomoč;
- Komisiji naloži plačilo stroškov.

15 Komisija Sodišču prve stopnje predlaga, naj:

- zavrže tožbo kot nedopustno;
- tožeči stranki naloži plačilo stroškov.

Pravo

Dopustnost

- ¹⁶ Če stranka to predlaga, lahko Sodišče prve stopnje v skladu s členom 114(1) Poslovnika odloči o nedopustnosti, ne da bi odločalo o zadevi po temelju. V skladu z odstavkom 3 tega člena se predlog obravnava ustno, razen če Sodišče prve stopnje ne odloči drugače. Sodišče prve stopnje v obravnavanem primeru meni, da je zadeva po preučitvi spisa dovolj pojasnjena in da ni treba začeti ustnega postopka.

Trditve strank

- ¹⁷ Komisija trdi, da je bila tožba vložena prepozno. Rok za vložitev tožbe je začel teči 12. februarja 2004, ko je bilo v *Uradnem listu Evropske unije* objavljeno kratko obvestilo o Odločbi. Odločba naj bi bila tako na voljo na internetu najpozneje na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije*.
- ¹⁸ Komisija meni, da je bila tožeča stranka od tega dne seznanjena z Odločbo. Uradna obvestitev samo francoske vlade o Odločbi naj namreč ne bi onemogočala sklepanja, da bi morala biti tožeča stranka kot glavni konkurent družbe Air Austral v celoti seznanjena z Odločbo od 16. decembra 2003, saj je bila ta komentirana v tisku in je Komisija o njej na dan sprejetja izdala obvestilo za javnost. Tožeča stranka ni mogla ne vedeti za Odločbo do 7. junija 2004, ko je zahtevala, da se ji pošlje celotna različica Odločbe.

- 19 Komisija trdi, da rok za vložitev tožbe začne teči na dan, ko so v *Uradnem listu Evropske unije* objavljene odločbe o državnih pomočeh, kot je določeno v Uredbi Sveta (ES) št. 659/1999 z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena [88 ES] (UL L 83, str. 1). Ker je bila tako v kratkem obvestilu jasno navedena možnost dobiti izvod Odločbe v verodostojnem jeziku, naj bi bila razpoložljivost navedene odločbe na internetu najpozneje na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije* enakovredna celotni objavi. Zato naj bi bil v obravnavanem primeru *dies a quo* 12. februar 2004, ko je bilo objavljeno kratko obvestilo in je bilo celotno besedilo na voljo na internetu. V teh okoliščinah naj bi bila tožba, vložena 29. julija 2004, očitno vložena prepozno in bi jo bilo treba torej razglasiti za nedopustno.
- 20 Tožeča stranka ne bi mogla odstopati od zavezujočih rokov za vložitev tožbe in trditi, da je upravičena do novega roka za vložitev tožbe, tako da bi se sklicevala na svojo zahtevo z dne 7. junija 2004. Z dopisom z dne 9. junija 2004, s katerim je Komisija tožeči stranki poslala besedilo Odločbe, naj se ne bi začel nov rok za vložitev tožbe. Komisija naj bi sicer v tem dopisu opozorila, da je to besedilo že na voljo na internetu.
- 21 Poleg tega naj se tožeča stranka tudi ne bi mogla sklicevati na opravičljivo zmoto, ker ne obstaja ravnanje, ki bi samo po sebi ali odločilno lahko povzročilo sprejemljivo zmedo pri zadevni stranki, ki je ravnala v dobri veri in izkazala potrebno skrbnost, ki se zahteva od običajno obveščenega gospodarskega subjekta. V obravnavanem primeru ravnanje Komisije, s katerim se izpolnjuje vsem znana pravna obveznost, ne bi moglo povzročiti zmede in biti vzrok napake, ki jo je storila tožeča stranka.
- 22 Tožeča stranka opozarja, da v dopisu z dne 9. junija 2004, s katerim ji je Komisija poslala besedilo Odločbe, ni bilo navedeno, da je bila ta odločba predmet kratkega obvestila v seriji C *Uradnega lista Evropske unije* niti da je z njim začel teči rok za vložitev ničnostne tožbe. Komisija naj tako ne bi menila, da je to kratko obvestilo veljalo za tretje osebe.

- 23 Objava kratkega obvestila v seriji C *Uradnega lista Evropske unije* naj namreč ne bi veljala za tretje osebe. Od strank ni mogoče razumno zahtevati, da redno berejo serijo C (Informacije in objave) *Uradnega lista Evropske unije*, da bi se prepričale, da institucije Skupnosti niso sprejele odločitve, ki ni naslovljena nanje niti o njej niso obveščene ter bi lahko vplivala na njihove pravice in/ali interese.
- 24 To še toliko bolj velja, ker je imela objava obliko zelo kratkega obvestila, ki je vsebovalo samo datum sprejetja Odločbe, zadevno državo članico, naziv, pravno podlago, proračun zadevne pomoči in njen cilj v nekaj ključnih besedah. To naj ne bi omogočalo seznanitve z vsebino in obsegom akta ter naj bi zahtevalo ogled spletne strani.
- 25 Svet naj ne bi želel, da bi objava kratkega obvestila o odločbah Komisije v seriji C *Uradnega lista Evropske unije* na podlagi člena 26 Uredbe št. 659/1999 veljala za tretje osebe. Če bi Svet za to objavo štel, da velja za tretje osebe, v členu 20(3) navedene uredbe ne bi izrecno pridržal pravice zainteresiranih strank, da na zahtevo dobijo prepis takih odločb, o katerih so uradno obveščene samo zadevne države.
- 26 Tožeča stranka trdi, da zaradi nepopolne objave v *Uradnem listu Evropske unije* ali neobstoja uradnega obvestila začne rok za vložitev tožbe teči od datuma seznanitve z vsebino in razlogi zadevnega akta, če se je za pošiljanje tega akta zaprosilo v razumnem roku. Tožeča stranka naj v obravnavanem primeru ne bi bila nikoli obveščena o odločitvi Komisije, da bo ukrepala, in torej ni imela nobenega razloga za branje *Uradnega lista Evropske unije* in še manj serije C.

- 27 Tožeča stranka na trditev Komisije, da bi tožeča stranka morala biti seznanjena z Odločbo od 16. decembra 2003, odgovarja, da je bila ustanovljena pred kratkim (novembra 2002), delovati je začela junija 2003, ima omejeno število zaposlenih (139) in nima svoje pravne službe.
- 28 Komisija naj v nasprotju s členom 88(2) in (3) ES ne bi pozvala treh letalskih družb, ki delujejo na liniji med Parizom in Saint-Denisom (La Réunion) in med katerimi je tudi tožeča stranka, naj predložijo pripombe o projektu pomoči za družbo Air Austral, ki, kot Komisija priznava v Odločbi, lahko vpliva na konkurente na zadevni liniji. Iz tega naj bi izhajalo, da tožeča stranka upravičeno lahko ni vedela, da Odločba lahko vpliva na njene pravice in interese.
- 29 Tožeča stranka poleg tega trdi, da ji ni bilo treba vedeti za članke, objavljene ob sprejetju Odločbe, niti za obvestilo za javnost, ki ga je izdala Komisija.
- 30 Šele ko je tožeča stranka ugotovila, da ima veliko škodo, ker je družba Air Austral ravnala tako, da je povzročala velika izkrivljanja konkurence, se je vprašala o zakonitosti finančne pomoči, ki jo je njenemu konkurentu odobrila družba Sematra (lokalna družba z mešanim kapitalom, ki je v večinski lasti regije in departmaja La Réunion). Tožeča stranka naj bi prav v okviru teh poizvedb poslala zahtevo z dne 7. junija 2004.
- 31 Nazadnje, tožeča stranka opozarja, da se lahko sklicuje tudi na opravičljivo zmoto, ki ne more povzročiti prekluzije in ji s tem odvzeti pravice do vložitve tožbe.

Presoja Sodišča prve stopnje

- 32 Prvič, iz samega besedila člena 230, peti odstavek, ES izhaja, da je merilo datuma, ko tožnik izve za akt, kot merilo za določitev začetka roka za vložitev tožbe susbidiarnega pomena v primerjavi z objavo akta ali uradnim obvestilom o njem (sodba Sodišča z dne 10. marca 1998 v zadevi Nemčija proti Svetu, C-122/95, Recueil, str. I-973, točka 35; sodbi Sodišča prve stopnje z dne 12. decembra 2000 v zadevi Alitalia proti Komisiji, T-296/97, Recueil, str. II-3871, točka 61, in z dne 27. novembra 2003 v zadevi Regione Siciliana proti Komisiji, T-190/00, Recueil, str. II-5015, točka 30).
- 33 Komisija je v obravnavanem primeru v skladu z obveznostjo, ki jo ima na podlagi člena 26(1), prvi stavek, Uredbe št. 659/1999, v *Uradnem listu Evropske unije* objavila kratko obvestilo, s katerim je zainteresirane stranke obvestila o Odločbi in navedla predvsem datum sprejetja, zadevno državo članico, številko pomoči, njen naziv, cilj, pravno podlago in proračun, ki ji je bil dodeljen. Poleg tega sta bili v kratkem obvestilu omenjeni možnost dobiti celotno besedilo Odločbe v verodostojnem jeziku na spletni strani Komisije in tudi povezava do tega dokumenta.
- 34 Dejstvo, da Komisija daje tretjim osebam dostop do celotnega besedila odločbe, objavljene na njeni spletni strani, skupaj z objavo kratkega obvestila v *Uradnem listu Evropske unije*, ki zainteresiranim strankam omogoča, da identificirajo zadevno odločbo, in jih obvešča o tej možnosti dostopa po internetu, je treba šteti za objavo v smislu člena 230, peti odstavek, ES.

- 35 Možnost zainteresirane stranke, da dobi prepis take odločbe, predvidena v členu 20(3) Uredbe št. 659/1999, ne izpodbija te ugotovitve.
- 36 Ta določba namreč zainteresiranim strankam omogoča dobiti prepis vsake odločbe, sprejete na podlagi člena 4 Uredbe št. 659/1999, torej ne samo odločb, na podlagi katerih ukrep ni pomoč (odstavek 2), in odločb o nenasprotovanju (odstavek 3), ki se objavijo v obliki kratkega obvestila, ampak tudi odločb o začetku formalnega postopka preiskave (odstavek 4), ki se objavijo v celoti. Ta možnost torej obstaja ne glede na objavo teh odločb v *Uradnem listu Evropske unije* in zato ne glede na začetek roka za vložitev tožbe iz člena 230, peti odstavek, ES.
- 37 V obravnavanem primeru ni sporno, da je bilo celotno besedilo Odločbe na voljo na internetu 12. februarja 2004, ko je bilo objavljeno kratko obvestilo. V preostalem tožeča stranka nikakor ni trdila, da zaradi tehničnih ali drugih razlogov tako ni mogla dostopati do celotnega besedila Odločbe. Začetek roka za vložitev tožbe je zato 12. februar 2004, ne da bi bila morala Komisija v dopisu z dne 9. junija 2004 navesti, da je bilo objavljeno kratko obvestilo o Odločbi niti da je s tem obvestilom začel teči rok za vložitev tožbe.
- 38 Drugič, pojem opravičljive zmote je treba razlagati ozko in se lahko nanaša samo na izjemne okoliščine, predvsem ko je zadevna institucija ravnala tako, da njeno ravnanje samo po sebi ali odločilno lahko povzroči sprejemljivo zmedo pri zadevni stranki, ki je ravnala v dobri veri in izkazala potrebno skrbnost, ki se zahteva od običajno obveščenega gospodarskega subjekta (sodba Sodišča prve stopnje z dne 29. maja 1991 v zadevi Bayer proti Komisiji, T-12/90, Recueil, str. II-219, točka 29, potrjena s sodbo Sodišča z dne 15. decembra 1994 v zadevi Bayer proti Komisiji, C-195/91 P, Recueil, str. I-5619, točka 26).

39 V obravnavanem primeru dejanske trditve tožeče stranke, da je bila ustanovljena pred kratkim ter da ima omejeno število zaposlenih in med zaposlenimi nima pravnikov, same po sebi ne omogočajo ugotovitve obstoja opravičljive zmote.

40 Tretjič in zadnjič, veljavnost kratkega obvestila za tožečo stranko je v skladu z zahtevo po pravni varnosti, ki mora voditi vsako razlago določb o pravnih sredstvih (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 15. januarja 1987 v zadevi Misset proti Svetu, 152/85, Recueil, str. 223, točka 11, in sodbo Sodišča prve stopnje z dne 18. septembra 1997 v združenih zadevah Mutual Aid Administration Services proti Komisiji, T-121/96 in T-151/96, Recueil, str. II-1355, točka 38). Upoštevanje datuma objave kratkega obvestila s sklicevanjem na spletno stran kot datuma objave izpodbijanega akta namreč omogoča, da se zanesljivo določi točen datum začetka dvomesečnega roka za vložitev tožbe iz člena 230, peti odstavek, ES.

41 Upoštevanje datuma objave kratkega obvestila s sklicevanjem na spletno stran kot datuma objave izpodbijanega akta poleg tega zagotavlja enako obravnavanje vseh tretjih oseb, ker se rok za vložitev tožb zoper odločbe o državnih pomočeh izračuna enako ne glede na to, ali je odločba v *Uradnem listu Evropske unije* objavljena v celoti ali v obliki povzetka s sklicevanjem na spletno stran Komisije.

42 Ker je bila Odločba objavljena 12. februarja 2004, se je rok za vložitev tožbe na podlagi člena 230, peti odstavek, ES in člena 102(1) in (2) Poslovnika zato iztekel 6. maja 2004. Zato je bila tožba, ki je bila vložena 29. julija 2004, očitno vložena prepozno.

43 Ob upoštevanju vsega zgoraj navedenega je treba tožbo zavreči kot nedopustno.

Predlog za intervencijo

44 Ker je tožba nedopustna, ni treba odločiti o predlogu družbe Air Austral, naj se ji dovoli intervencija v podporo predlogom Komisije.

Stroški

45 V skladu s členom 87(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Tožeča stranka ni uspela, zato se ji v skladu s predlogi Komisije naloži plačilo stroškov postopka.

Iz teh razlogov je

SODIŠČE PRVE STOPNJE (četrti senat)

sklenilo:

1. Tožba se zavrne kot nedopustna.

- 2. O predlogu za intervencijo, ki ga je vložila družba Air Austral, ni treba odločiti.**

- 3. Tožeči stranki se naloži plačilo stroškov.**

V Luxembourg, 19. septembra 2005.

Sodni tajnik

H. Jung

Predsednik

H. Legal